

TARTIŞMA BÖLÜMÜ

Ecz.Mehmet Domaç

Şimdi sempozyumumuzun ikinci bölümünde bize tartışmacı olarak müracaat eden arkadaşlarımızı sırayla kürsüye çağıracağım.

Şimdi İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı Öğretim üyelerinden dekan yardımcısı Prof. Dr.Osman Özdemir'i davet ediyorum.

Prof. Dr.Osman Özdemir

Değerli meslektaşlarım, hepinizi saygıyla selamlarım. Sözlerime başlamadan önce Eczacı Odasına eğitimle ilgili çok zor bir konuyu tartışmaya açtıkları için teşekkürlerimi bildiririm. 1982 Haziran'ında Cumhuriyet Gazetesi'ne eczacılık eğitimiyle ilgili bir yazı yazmıştım ve bu yazıyı yazarken de eczacılık eğitim programlarının değiştirilmekte olduğunu da duymuştum. Bu yazı içinden bir bölüm okumak istiyorum;

1980 yılında İspanya'da yapılan 40. uluslararası Farmasötik bilimler kongresinde Bufala'daki New-York Devlet Üniversitesi Eczacılık Okulu Farmasötik Profosörü Lewi, "Eczacılığın ya büyük ve heyecanlandırıcı bir gelecek veya karanlık ve unutulmanın eşiğinde olduğuna içtenlikle inanıyorum" demektedir. Bu eşiğin aşılabilmesi için gelecekteki eczacıların eğitim konusunda öneriler sunmaktadır. Bildirisinin sonunda, "Eczacılık eğitimi, büyük değişimleri gerektirmektedir ve şimdi eyleme geçmenin tam zamanıdır" demektedir. Öneriler

bölümünde eczacılık eğitiminin gerçekçi olması gerektiğini vurgulamakta, ABD'deki eczacılık eğitiminin organik kılmaya, fizik, ilaç analizi, farmakognozi ve reçete hazırlanmasına ağırlık verdiğini, oysa mesleki uygulama için çok gereken fizyoloji, patoloji, biyokimya, farmakoloji, toksikoloji, tedavi, biyofarmasötik ve klinik farmakokine-tiğe yeterli süre ayrılmadığını söylemektedir. Eczacılığın işlevini tanımlarken de diğer sağlık elemanları için tedavi konusunda danışman ilaç tedavisinin düzenleyicisi ve hasta için de eğitici görev yapmalıdırlar. Klinik eczacılar her hasta için ilaç dozajını optimize etmek için doktora yardım etmelidirler. Bu uygulamayı sürdürebilecek beceriyi kazanabilmek için şimdi pek çok okulun programında dikkate alınmayan biyolojik ve klinik bilimlerin, ayrıca basit, informetik, ekonomipolitik ve davranış bilimlerinin öğretilmesi gereklidir demektedir.

Onlar bu yıllarda başladıkları bu değişim önerilerini yürürlüğe koymuş bulunmaktadır. Oysa 1982'den bu yana benim görev yaptığım fakültede hiçbir değişiklik olmamıştır. Tabii bu durumda benim eczacılara söyleyeceğim fazla birşey yok. Ancak şu önerim var. Eczacılık eğitim ve programının düzenlenmesinde fakültelerden çok büyük bir değişiklik çıkmadığına göre bizler her fakülteden oluşacak temsilcilerden bir eczacılık eğitim konseyi oluşturabiliriz. Bu eğitim konseyinde tabiidir ki eczacılar birliğinin ve değişik kesimlerde çalışan eczacıların üye olarak bulunması gereklidir. Bu konsey eğitimin dramik bir şekilde değişime açık olmasını sağlayabilir. Bu inançla bir başka önerim daha olacak. Eczacılık eğitim süresinin 4 yıl veya 5 yıl olmasına gelince, mühendislik eğitiminin bile 4 yıla indirildiği bir ülkede ekonomik olanakları çok kısıtlı olduğu bir ülkede 5 yıllık bir eğitim, çok pahalı bir eğitim olacaktır. Ancak her türlü görevi yürütebilecek bir eczacı için bir program belirlemek mümkündür. Ama bunun dışında bir hastanede görev yapacak klinik eczacı dediğimiz zaman, onunu ayrı bir eğitimden geçirilmesi şarttır ve

bu kadar kalabalık öğrenci grubunda zaten bu yaptırılmaz. Bunlar kısıtlı bir program içerisinde bir yıl süreyle hastanelerle temasa geçmek suretiyle sağlanabilir. Bakın bizim kuşakta bulunan ve şu anda büyük hastanelerde görev yapan eczacılar bize bu kadar çok sayıda ilacı bilemediklerini, birçok zorluklarla karşı karşıya olduklarını ifade ediyorlar, belki bir ihtiyaç doğmaya başlamıştır buralarda da ve bunların yanında ilacın tüm özelliklerini bilen, bir eczacıya ihtiyaç vardır. Ama eczacılık eğitimini 5 yıla çıkarıp, "Biz bunu yapıyoruz" demek olmaz. Onlara inandırmak, yaşatmak gerekir bu olayı. Bu da ancak çok sayıda az miktarda eczacıyı eğitimden geçirmek suretiyle hastanelere gönderirsek o zaman eczacının işlevinde bir değişiklik sözkonusu olabilir. O zaman 5 yıllık eğitim istiyoruz dediğimiz zaman da bize kimse karşı çıkmaz. hepinize saygılar sunarım.

Ecz.Mehmet Domaç

Sayın Özdemir'e çok teşekkür ediyoruz. Şimdi Prof.Dr.Mekin Tanker'i davet ediyorum. Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilimdalı Başkanı TEB eski Başkanı;

Prof.Dr.Mekin Tanker

Teşekkür ederim sayın başkan,
Yarışmalarda adet, alıştık hep, çıkan ilkönce kendini anlatıyor. Ondan sonra da yarışmacılara başarılar diliyor. Ben de böyle yapacağım. Ben de 40 yıllık eczacıyım, burada bulunan dinleyicilerin büyük bir kısmı öğrenci ve ben bu öğrenci arkadaşların yüzlerine bakıyorum, hiç de öyle yıkılmış öğrenciler görmüyorum. Hepsisi pırıl pırıl, heyecan dolu, kendi mesleklerini yapmaya hevesli

kişiler. Onun için bir karamsar tablo çizmek istemiyorum ve "Çizmemelidir kimse" diye düşünüyorum. Sabahki oturumda birşey öğrendim şu öğretim üyeleri çok kötü işler yapmışlar. Yani yıllardan beri oturmuşlar, eczacılara hep eczacı olmayı anlatmışlar. Hiç işlerine yaramayacak bir yığın şey vermişler. Ama Türkiye'de 15.000 tane eczacı var ve bunlar eczanelerinde çalışıyor. Biz meseleleri bu açıdan ele alırsak biryere varmamız mümkün değil. Biz meseleleri doğru yolda, ayaklarımızla yerde yürüyerek ele almalıyız ki bir pratik sonuç çıkaralım. Yoksa bir yere varamayız. Bu öğretim üyeleri arasında da en suçluları farmakognozi öğretim üyeleri, tabii biraz farmasötik botanik ve farmasötik kimya da suçlu. Ben bunlara katılmadığımı da hemen söylemek istiyorum. Şimdi bir rapordan bahsetmek zorundayım. Bu raporda ^{soğuk} ~~soğuk~~ insan gücü eczacılar grubu raporunda diyor ki, "Yenilenmemiş ve mezuniyet sonrası az ihtiyaç duyulan bir kısım dersler farmasötik botanik, farmakognozi, genel kimya, farmasötik kimya gibi. Yoğun olarak verilmeye devam etmektedir. Şimdi burada tabii kırk yıl insan bir meslekte çalıştığı zaman biraz da "Yani bu kadar haksızlık yapılır mı diyor." Yani hem yenileşmemiş olacak, hem de ihtiyaç duyulmayan olacak. Bu insanın biraz da tuhafına gidiyor. Şimdi onun için ...bu cümlesine, bu yargısına ve bu malesef kayıtlara da geçmiş. Gerçi biz Sağlık Bakanlığı'na müracaat ettik, bu böyle değildir diye anlattık ama zararı yok. Biz derken Ankara'da ki farmakognozi öğretim üyeleri. Ama burada da konuşmak lazım. Şimdi yenilenmemiş deyince, modası geçmiş bir bilimden bahsediyoruz. Arkadaşlarımız birçok yabancıların isimlerini veriyorlar. Ben de bir tanesini vereceğim. Kardel, hem de İstanbul'da 1990 yılında oturdu, bir tebliğ verdi. Bu tebliği de orijinali olarak Pharmacia Dergisi, yani TEB'in resmi organı olan Pharmacia Dergisi yayınladı. 30. sayısında 169-181. sayfalar arasında. Lütfen bu tarzda düşünen arkadaşlar varsa lütfen o makaleyi okusunlar. O makalenin başlığı şöyle; "Farmakognozi ileri teknolojiyi kullanan eczacılık bilimi" diyor. (Hightec phar-

macetucal science) Bugün ileri teknolojiye hangi metotlar uygulanıyorsa onlar farmakognozide uygulanmaktadır ve ileri teknolojiye hangi metodlardan yararlanılıyorsa onların hepsinden farmakognozide yararlanılmaktadır. Bu yararlanma Türkiye'de de bugün yayınlana, yüksek lisans tezleri bile bu tekniklerden yararlanarak hazırlanmaktadır. Bu teknikler Türkiye'de var mı? Yok ama araştırmacılar gidiyorlar orada buluyorlar ve onları uygulamak suretiyle yapıyorlar. Şimdi bir kez yüksek teknolojiden yararlanılıyor.

Bir de bilimin hareketli olabilmesi, yenilenebilmesi onun diğer bilimlerle en fazla ilişkisi olan bir daldır. Hemen bu makaleden çıkarıyorum. Farmasötik botenik, toksonomi, kemotaksonomi, deniz ve kara ekolojisi, bitki ve hayvan fizyolojisi, hücre biyolojisi, mikrobiyoloji, biyokimya, anzimoloji, genetik mühendislik, moleküler farmakoloji, antropoloji, ekonomi. Şimdi bütün bulradan da yararlanan bir bilimin yenilenmemiş bir bilim olması mümkün değildir. Bir de yenileşmemiş bilim dalı dediğimiz zaman, bu teknikleri kullanmak sadece yeterli değil. Bir de acaba potansiyeli var mı? Potansiyeli varsa bundan vazgeçemezsiniz. Bu potansiyel de en çok farmakognozide kendini gösterir. Niye? Çünkü bugün incelenen birçok bitki var. bunların etken maddeleri üzerinde durulmuştur. Ama bu bitkilerin dünyada mevcut bitkinin ki 350 bin dir damarlı bitkiler. Bunların bile ancak pek azı incelenebilmiştir. Ya mikroorganizmalar, ya deniz canlıları, ya birbuçuk milyon örneği bulunan böcekler, artropotlar ya denizdibi canlıları, daha hiçkimse bunlara elini sürmemiş, buna zaman yetmemiş. O yüzden farmakognoziyi eğer bir yenilenmemiş bilim dalı olarak görürsek potansiyeli olmayan bir bilim dalı olarak görürsek büyük yanlış yapmış oluruz. Bu birinci husus. Bir de "Acaba farmakognozi mezuniyetten sonra işimize yaramayan bir bilim dalı mıdır? O da değil. Çünkü önce müstahzarlara bakıyoruz. Bugün Türkiye'de mevcut müstahzarların etken maddelerinin yarısı biyolojik üründür. Fitoterapi bugün çok yaygınlaşmıştır ve eczacılar paradan çok bahse-

derler. Batı Avrupadaki eczanelerin cirosunun %60'ını fitoterapi ürünleri teşkil ediyor. Türkiye'de yok. Çünkü Türkiye'de öyle bir zihniyet var ki fitoterapiyi biz görmüşüz. Fitoterapi Dünya Sağlık Örgütü'nün istatistiklerine göre, dünyadaki insanların %80'i sadece fitoterapiyle iyileşiyor. Demek ki fitoterapi öyle ihmal edilecek birşey değil ve Avrupa ülkelerinin eczanelerinin cirosunun %60'ını fitoterapi ürünleri teşkil ediyor. Avrupa'da bir konferansta bir sergi gezdik. 300 tane stand var. İlaç hariç. Reçetesiz ilaçlar var. Bu reçetesiz ilaçların %80'i fitoterapi ile ilgili. demek ki fitoterapi kullanılan, canlı bir meslek. Türkiye'de de kullanılması lazım. Niye kullanılmıyor? Çünkü Sağlık Bakanlığı "Fitoterapi bir işe yaramaz" diye düşünüyor. Halbuki halk da dağlardan taşlardan ot toplayınca, "Kansere çare olur" diye düşünüyor. Bu çelişki çözülememiş. Bunun yasal olarak çözülmesi lazım. Gerekene ruhsatı verirsiniz incellersiniz. Mesele biter. ama bu yapılamamış. Bunun için böyle.

Ayrıca eczanenin kalemleri arasında önemli yer tutan hemeopati. Hemeopati, fitokozmetik, aromaterapi. Bunlar hep uygulanan yöntemler. Bu durumda farmakognoziyi geleceği olmayan birşey gibi görmek mümkün değil.

Aslında olayları ders diye görmek, doğru değil. O halde ne yapmalıyız? Biz asıl eczacılık öğretimi nasıl olmalı diye temelde bir kere fikir birliğine varmalıyız. İlk yapacağımız iş budur. Öbürü ayrıntıdır. Bunu biryana bırakmamız lazım.

Ben ilk kez Avrupa'ya 1960 yılında gittim. Fransa'da eczacılık eğitiminde 5. yılı konuşuyorlar. hemen arkasından yönlendirilmiş eğitimi konuştular. Şimdi onlar bitti. Şimdi onlar diploma sonrası devamlı eğitimi konuşuyorlar ve kalifiye eczacı yetiştirecek metotları oluşturuyorlar. Biz çok geride kalmaşız. Daha 5 yıl da geçmemişiz. Burada o ders mi olur, bu ders mi olur tartışmasını yapamayız zaten. Biz bunun üçünü birden yapmak zorundayız. Yani hem 5 yıllık eğitimi getirmeliyiz, bu arada yönlendirilmiş eğitimi getirmeliyiz, hem de di-

ploma sonrası devamlı eğitimi mutlaka getirmek zorundayız.

Yönlendirilmiş eğitim meselesi nedir? Öğretim üyeleri kendi alanlarında bildiklerini aktarmak isterler. Öğretim üyesi bildiğini söyleyen adamdır. Eğer bildiğini kendine saklıyorsa o öğretim üyeliği de pek yok demektir. O zaman bırakınız öğretim üyeleri istedikleri kadar kredi ile ders açsınlar. Ama birşey daha serbest bırakınız. Öğrenciye, " Şu, şu dersleri almak zorundasın" demeyiniz. Hangisini istiyorsa onu alsın. Onun da bir demokratik hakkı var. O da ne olmak istiyorsa onu olsun. Böyle olduğu zaman ben farmakognozide 28 tane ders açarım, bilmem kaç kredilik, bunların hiçbirine öğrenci gelmez, o zaman benim de işim bir saatte bir krediye falan düşer. Ama biz bilemeyiz ki farmakoknozi mi, farmakoloji mi iyi olur? Bu anlattığımız dersle doğrudan ilgilidir. Verebildiğinizle ilgilidir. Siz istediğiniz kadar açın, öğrenci de istediğini alsın. Birtakım zorunlu klasik şeyler vardır ama bu eğer 180 kredilik bir öğretimden bahsediyorsanız, bu 90 krediyi geçmez. O bile çoktur da belki 60 krediyle bırakırsınız, geride kalan krediyi istediği gibi alsın. İşte budur asıl yapılması gereken. Bu konuda mutabık isek ondan sonrası kendiliğinden gelir. Ama biz böyle yapmıyoruz, hem diyoruz ki normal, herkes bizim söylediğimizi alsın, bizim söylediğimizi okusun, bizim sorduğumuz soruya cevap versin diyoruz, hem de zamanımız yetmiyor, onu indirelim, bunu bin-direlim diye yolumuzu değiştiriyoruz.

Teşekkür ederim.

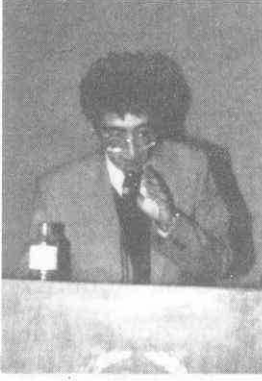
Ecz.Mehmet Domaç

Sayın Tanker'e teşekkür ediyoruz. Dr.Ecz.Mert Ülgen; Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Dr.Ecz.Mert Ülgen

Öncelikle İstanbul Eczacı Odası'na böyle bir konuşmada söz fırsatı verdikleri için teşekkür ediyorum. Bu kısa sürede sizlere bazı

yaklaşımlar hakkında izahat vermeye çalışacağım. Öncelikle 4 sene

bulduğum İngiltere'de bir Eczacılık Fakültesi'ndeki eğitim sistemi hakkında küçük bir özet vermek istiyorum. Tabii bunun her bölümünün faydalı ve doğru olduğunu söylememiz imkansız. Bunda da tenkit edilecek noktalar var. Fakat ben sadece kendi ölçümde anlatmakta yararını gördüğüm taraflarını kısaca izah etmek istiyorum;

Şimdi birinci etapta eğitim politikasını değiştirmekten ziyade, öğrenci seçimine özen göstermek konusu belki faydalı olabilir. Gerçekten örnek göstereceğim tek okul İngiltere'deki eczacılık fakültesi, öğrenci eczacı olmaya niyetlendikten sonra üniversitede bir seçime tabi tutuluyor. Yani belirli derslerden alıp almadığı, örneğin, kimya zorunlu olmak üzere, biyoloji, botanik gibi bir miktar tıbbi dersten lise seviyesinde alıp almadığı önce seçme esnasında yapılmakta, daha sonra, yani istekli öğrenci giriyor kesinlikle. 3 senelik eğitim boyunca seçimli bir ders sistemiyle, eczacılık talebesini alıyor. Ancak bu 3 senenin sonunda, uzmanlaşma yoluna gidilmekte. Bu bildiğiniz gibi eczane, eczacılığı, fabrika eczacılığı, ayrıca zirai veya hastane eczacılığı şeklinde de bir uzmanlık mevcut. Bu bir kere resmi bir kurum tarafından denetlenme suretiyle yapılıyor. bu kurum ayrıca üniversitelere de denetliyor. Mesela 5 yılda bir kurum bünyesinde öğretim elemanlarının da bulunduğu, fabrikada çalışan insanların da bulunduğu bir kurum tarafından her 5 sene fakülte denetleniyor. Fakülteden denetlenme neticesinde gerekirse o bilim dalı bile kapatılabiliyor. Fakülte bile kapatılabiliyor. Dolayısıyla devamlı bir dışarıdan, kurum tarafından eleştiri sözkonusu olabiliyor. Ve buna göre tedbirler alınabiliyor. 1 senelik uzmanlık stajı diyebileceğimiz staj boyunca iki altı ay olmak üzere iki şekilde staj yapmak mümkün.

İsteyenler altı ayını zorunlu olmak üzere eczane stajı şeklinde yapıyorlar, diğer 6 ayı akademi bünyesinde veya endüstride veya diğer alanlarda yapılabiliyor.

Eczacılık eğitimini 3 temel bilim alanına bölündüğünü söylemekte yarar görüyorum. Üç senelik eczacılık temel eğitimi boyunca, kursun %50'si biomedical, %25'i farmasötik, dolayısıyla farmasötik teknoloji, farmasötik teknoloji de kendi bünyesinde farmasötik mikrobiyoloji, biofarmasötik şeklinde ayrılabilir. Bu da %25'ini kapsamakta. Geri kalan %25'i de pharmaceutical chemistry dediğimiz ilaç kimyasıdır. İlaç kimyasının önemini vurgulamak istiyorum. Gerçekten kimyasız bir eczacılık eğitimi düşünülemez. Tabii son yıllarda, geçtiğimiz 3 sene evvelinde bir rapor düzenlendi. Bu rapora göre, eczacılık eğitimi eskiden tamamen kimyaya yönelik bir bilimdi. Şimdi kimyanın yanında, biyolojik bilimlere de kaymıştır. Yani bunlar ilaç etken maddelerinin vücuttaki değişiklikleri olan biofarmasi ve yine ilaç preparatlarının vücuttaki değişiklikleri olan biofarmasötikler alanına kaymıştır. Ancak gerçekten vurguluyorum ki fabrika ve üniversite işbirliği, gelişme açısından şarttır. Projelerle çeşitli konularda gelişim yapılabilir ve bu konuyla ilgilenecek öğretim elemanlarına yeni ufuklar açılmış olabilir.

Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Teşekkür ediyoruz Sayın Mert Ülgen. Şimdi Dr.Ecz.Güler Yalçın'ı çağırıyorum. Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Dr.Ecz.Güler Yalçın

Öncelikle farklı kuşaklardan öğretim üyeleri, yardımcıları, öğrenciler ve meslektaşlarımı böyle bir toplantıda biraraya getiren sayın Eczacı Odası yetkililerine teşekkür etmek istiyorum. Ben 20 senedir eczacılık fakültesinde çalışıyorum. 20 senedir de eczacılık me-

sleğinin nasıl olması gerektiği konusunda düşünüyorum, kafamı yoruyorum. Soruyorum, yurtdışına giden arkadaşlarımla konuşuyorum. Okuyorum ve kafamda belirli bir fikir oluştu. Böyle bir günde o düşünceyi size aktarmak istiyorum.

Bizim mesleğimizin en önemli sorunlarından birinin burada disiplini birarada içermesi olduğu kanaatindeyim. Bu birçok disiplini biz 4 senelik bir sürede öğrencilerimize vermeye çalışıyoruz. Kimyadan başlayarak farmakolojiye, patolojiye kadar uzanan, farmasötik botanik, farmakognoziye kadar uzanan geniş bir spektrum. Öncelikle bunun üzerinde durmak istiyorum. Bu yüzden de bizim başka mesleklerde girişimimiz oluyor. En başta da kimyacılar ve doktorlarla çok ciddi sorunlarımız oluyor bu anlamda sınırın belirlenmesi çok önemli. Son zamanlarda okuduklarımdan ve duyduklararımdan Avrupa'da ve Amerika'da eczacılık mesleğinde doktorlarla birlikte kombine çalışma şeklinde ortaya çıkan klinik eczacılık olayı gözlüyoruz. Klinik eczacılıkta bildiğim kadarıyla doktor tanıyı yaptıktan sonra hastayı eczacı ile birlikte izliyor. Tabii hastanede izliyor. Eczaneden izlemesi mümkün değil doktorla birlikte. Bugünkü örgütlenme kuruluşumuzda bizim zaten mümkün değil, ama yurtdışında nasıl oluyor eczanelerden izlemesi bilmiyorum. Ama özellikle hastanelerde doktorla birlikte eczacı, ilaç verildikten sonra hastayı izliyor. Bu bağlamda hastanın izlenmesi ciddi bir tıp bilgisini gerektiriyor. Benim yanımda İngiltere'de 3 üniversitenin Manchester, Eacton ve Bach Üniversitesinin lisans ve lisansüstü programları var. Eastan Üniversitesi'nin lisans programında 1. yılda okutulan derslerin isimleri; Hücre biyolojisi, farmasötik ve medical kimya, farmasötik (Farmasötik teknoloji), medicinal mikrobiyoloji, fizyoloji, fitokimya ve eczane pratiği.

Bu dersler üç sene okutuluyor. İlave edilen dersler de var: kemoterapi 3. sınıf, ilaç dağıtım sistemi, ilaçların güvenilirlik ve yararlılığı, ilaç analizi ve kalite kontrol. Eczane pratiği her üç sınıfta da var. Farmakoloji 2. ve 3. sınıfta var. Mikrobiyoloji bütün sınıflarda var. Farmasötik teknoloji bütün sınıflarda var.

Bizim eczacılık fakültesi programlarımızdan ne derece farklı olduğunu herhalde farkettiniz. 3 seneden sonra da endüstri ve araştırma, hastane eczacılığı ve eczane eczacılığı diye öğrenciler uzmanlaşıyorlar. Ayrıca araştırma grupları var diğer iki üniversitenin. Bunlar şu başlıklar altında; Fiziksel ve biyofarmasötik, farmasötik mikrobiyoloji, farmakoloji, klinik farmakoloji, farmasötik ve madecinal kimya, farmakognozi. Bunlar bin üniversitenin öbüründe; medicinal kimya, farmakokinetik, formülasyon birimleri, mikrobiyoloji, eczane pratiği ve hastane eczacılığı.

Şimdi bizim gerçeğimize gelirse, benim fikrim diğer meslek olanlarına nasıl görmeyebiliriz biz? Hangi ana başlıklar altında toplarsak araştırmalarımızı veya derslerimizi hangi gruplar altında toplarsak diğer bilim alanlarına girmeyiz ve şu anda yitirdiğimiz mesleki saygınlığımızı nasıl geri kazanırız? Yani 1940'dan önceki, ilaç yapımına dayalı, eczacılığın bir sanat olduğu dönemlerdeki mesleki saygınlığımızı nasıl kazanırız? Şöyle düşünüyorum. Formülasyon olayı hiçbir bilim alanına girmeyen bir başlık. Fitokimya, özellikle altını çizmek istiyorum. Bence fitokimya eczacıların özellikle ilgilenmesi gereken, son zamanlarda da doğayı, dünyayı çok kirlettik. Bu anlamda da bitkisel ilaçlara eğilimin Avrupa ülkelerinde henüz yeterince değil bence, artma eğilimi göstermesi açısından ve farmakoloji başlıkları altında topladım ben. Bunlara bağlı olarak da kimya, matematik, istatistik formülasyona bağlı temel dersler. Fitokimya ile ilgili farmasötik botanik, farmakognozi. Farmakoloji ile de ilgili tıp dersleri, fizyoloji, patoloji, mikrobiyoloji gibi. Bu anlamda biz de üniversiteler arasında eczacılık fakülteleri arasında bir koordinasyon

kurulur ise, öğretim üyeleri aralarında bu konu başlıklarında anlaşılırsa. Şöyle, biz her disiplini içerdiğimiz için, konu başlıkları demek istiyorum. Çünkü her disiplini biz öğrenemeyiz. temel olarak öğrenip onlardan seçme konular olması gerekir. Müfredat programları açısından ve araştırma konuları açısından, üniversitelerde her kürsünün kendi başına araştırma yapması yerine, ekonomik olanaksızlıklarımız da gözününe alınırca, farmasötik kimyada bir ilaç sentezi yapılır. Farmakolojide, hayvan denemis yapılır gibi bir korelasyon içinde araştırma grupları kurulurca hem ekonomik hem de yararlı olacağı kanısındayım. Bir de öğretim üyelerimizin kaldırılması veya azaltılması gereken dersler konusunda fikir birliği içinde olmaları-bu konuda araştırma görevlisi arkadaşlara önemli görev düşüyor. Çünkü eski öğretim üyeleri son derece tutucular. Bu bir gerçek. Bunu kabul etmemiz gerekir. Onun dışında meslek içi eğitim derslerinin açılması, stajların endüstride ve hastanelerde doktorlarla birlikte, doktorların yanında yapılması, öğretim üyesi yardımcısı arkadaşların eğitim fakültelerinde, eğitimle ilgili dersler almaları. Benim eczacılık eğitimiyle ilgili vnerilerim bunlar, özellikle ben tekrar tekrar altını çizmek istiyorum, üniversitedeki araştırma görevlisi ve genç öğretim üyesi arkadaşlara bu anlamda çok önemli iş düşüyor. Çünkü biz 25 senedir bu mesleğin içindeyiz. Öğretim üyelerimiz ilk defa eczacı odasının yardımıyla biraraya geldiler. Aslında biz isterdik ki kendileri böyle bir organizasyon yapsınlar. Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Sayın Güler Yalçın'a biz de çok teşekkür ediyoruz. Ama dünyada artık hiçbir kurum kendi ölçüleri içersinde kalamıyor. Dolayısıyla yalnız üniversitelerin toplantı yapıp kendi programlarını kendileri yapması da sanıyorum yeterli değil. Böyle açık toplantılarda hepimiz çok rahatlıkla , çok açıkca neler düşündüğümüzü, ne şekilde düşündüğümüzü, ne anlatmak istediğimizi açıklarsak sanıyorum

herkes bir konuda, daha doğrusu bizi çok ilgilendiren eczacılık eğitimi konusunda bir konsensusa varabilir.

Prof.Dr.Nedime Ergenç'i davet ediyorum. İstanbul Üniversitesi Farmasötik Kimya Anabilim Dalı Başkanı.

Prof.Dr.Nedime Ergenç

Merhaba, bena öyle geliyor ki bir mahkemede hocalar yargılanıyor. Mekin arkadaşım da konuşmasına başladığı zaman belki benim gibi açıkca söylemedi ama kendi dersini savunma durumunda kaldı. Böyle bir noktaya gelmiş olmamız, yani, bir gün gelip de, " Farmasötik kimya şöyle değildir de böyledir, farmakognozi şudur, budur" demek noktasına varacağımız doğrusu

hiç aklıma gelmedi. Sabahki oturumda burada oturan arkadaşlar, hepsi de benden genç arkadaşlar. Meslektaş olanlardan söz ediyorum. Genelde röportaj diye nitelenen video konuşması bir hayli takıldılar. Şunlara yerimden biraz sataşma şeklinde yanıt verdim, bir kısmına da buradan yanıt vermek istiyorum. Önce şunu söylemek istiyorum; sayın Kızılcık, bir rakam düzeltmesi yaptı. Ben demiştim ki iki öğretim üyesi dışında 13 kişilik bir komite tarafından hazırlanan raporun biri gazeteci, diğerleri eczacı olan kişiler bu raporu hazırladılar. Öyle değilmiş, teşekkür ederim! Yalnız bu 2 öğretim üyesinden bir tanesi İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğretim üyesi idi ve ben bu bilgiyi ondan almıştım. Arkadaşım herhalde yanlış değerlendirme yapmış. Ama yine de şunu söylemek isterim çoğunluğu eczane sahibi eczacı. Bu noktadan hareketle, raporda MeKin Bey bir bölümüne değindi. Bir bölümüne de ben değinmek istiyorum. Şimdi okuyorum, "Ülkemizdeki 7 eczacılık fakültesinin lisans ders programları incelen-

diğinde üzümlere söylemek gerekir ki hiçbirinin yukarıda sözü edilen görevlerini yerine getirebilecek eczacı yetiştirmeye yönelik olmadığı görülmektedir. Hemen tümünün programında mezunlarının yaklaşık %95'inin hastane ve serbest eczanelerde görev yapmasına karşın, bu görevlerle doğrudan ilgili olmayan konulardaki dersler çoğunluktadır. Bu nedenle çalışma grubumuz, kimya, farmakognozi ve ilacın sanayi ölçekli üretimine ağırlık veren programlar, ilacın sanayi ölçekli üretimi deyince, ben farmasötik teknolojiyi anlıyorum. Yani farmakognozi, kimya ve eski adıyla galenik de olmasın. Devam ediyoruz, ne olsun, yerine başta farmakoloji olmak üzere biyolojik bilimlere ağırlık veren 4 yıllık bir ders programının hazırlanarak hemen uygulamaya konmasının zorunlu olduğu görüşündedir. Şimdi Mekin beyin de vurguladığı gibi bu bir rapordur ve resmi bir mahiyet kazanmıştır. Ankara'da 1. Sağlık Şurası'nda kaleme alınmıştır. Yani Sağlık Bakanlığı'na gitmiştir. Türkiye'de YÖK gibi bir başka YÖK daha gelirse eczacılık fakültelerini yok edebilecektir. Bu rapora dayanarak ben bunu burada özellikle vurgulamak istiyorum.

Ben 10 yıl önce bugün arkadaşların istediği tüm bilgileri vermiş olarak mezun etseydim acaba bugün yine aynı şikayetle karşımıza gelmeyecekler miydi? Benim için önemli olan şimdi rahmetli olan Sarun Çelebioğlu bize derste şunu söylemişti. Üniversite insana bilim öğretmez, bilimde izlenecek yolu öğretir. Eğer bu yolu öğrendinizse budur. Yoksa herşeyi biz sizin kafanıza sokamayız. Unutulur. Ama siz eczanenizi açtıktan sonra bütün kitaplarımızı, bildiklerinizi bir tarafa koyar da, hangi şeyi ne kadara satar da ne kadar kazanırım telaşına düşerseniz, ne felsefenin yararı olur, ne bilgisayarın, yani şu önemli verilenler asgari düzeyde temel derslerdir. Tabii ki burda raporda sözü edilen ve meslek için gerekli olan dersler verilmelidir.

Bir nokta var; 7 Eczacılık fakültesi eğer eczacı yetiştirmiyorsa, bugün burada arkadaşlar var görüyorum fevkalade iyi düzeydeler. Gözlerinde hüznün yok. O ayrı da bir de bilgi düzeyleri de iyi. Bir tane

örnek var burada üstelik özel okul mezunu Mehmet Domaç, benim asistanım da olmuştur, ama bugün eczacılığın en süt düzeyinde söz sahibi bir arkadaş durumuna geldi. demek ki eczacılık okudu, sorunları bilebiliyor, kafasını kullanabiliyor. Önemli olan bilgiyi kullanabilmek. Yoksa bütün bilgileri biz bir anda veremeyiz. Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Sayın Ergenç'e teşekkür ediyoruz. Okuduğu rapor konusunda bizim de bazı düşüncelerimiz varl. Önce o rapor hazırlamadan önce, o kurulun içine girebilmek için çok büyük çabalarımız oldu. Ancak başarılı olamadık. Hatta sayın Osman Özdemir'e de, " Telefonla böyle bir çalışma var. sizin fakültenizden bir öğretim üyesi bu kurulda görevli, acaba gitmeden görüşebilir mi-yiz, kendi düşüncelerimizi ona aktarabilmek için" diye söylemiştim. Sanıyorum bu tür kurultaylar daha geniş bir kesimi kapsayacak şekilde yapılırsa hazırlanan raporlar çok fazla tartışılmaz, belli bir konsansusa varılabilirdi. ancak gördüğümüz kadarıyla biz de bir sürü konularda bilgilendirilmiyoruz veya onların içersine davet edilmiyoruz. Ancak bunun değişeceği inancındayız. İlerde sanıyorum böyle tartışmalarla değişir. Ben eczacı Gültekin Altan'ı davet etmek istiyorum.

Ecz. Gültekin Altan

Uzun zamandan beri mikrofon karşısına çıkmayan, çok eski, bu mesleğe katkılarda bulunmuş, çaba sarfetmiş bir meslektaşınızım. Bütün eczacılık kesiminde olan arkadaşlara sevgi ve selamlarımı sunuyorum. bu toplantıyı tertip eden ve eczacılığın tıkanma noktasına geldiğini zannımca ifade edildiğinin bir anlamı olarak bu

toplantıyı tertip eden İstanbul Eczacı Odası'nın sayın başkanına ve yönetim kuruluna teşekkürlerimi sunuyorum.

Konuyu eğitim sempozyumu, eczacılık eğitimi olarak alıyoruz ama çok komplike hallere düşüyoruz. Mesleklerin tartışması değil, kendi eczacılık mesleğimizin tartışmasına yöneliyoruz, eğitimini eleştiriyoruz. Şu ders az mı konulmalı, bu çok mu olmalı ve buna göre 5 sene mi 4 senemi olmalı tartışmasına giriyoruz. Bu tartışmaya girmeden önce bu toplantının amacı benim anladığıma göre şudur. Genç meslektaşlarımız yarından emin değildir. Ben bunu 1954 senesinde de yaşamışım. Hasan Derman hocamız eczacılık dersi defter tutma konusunda bize konuşmalar yaparken eczane eczacılığı sınırlansın mı, sınırlanmasın mı görüşü tartışılıyordu. Liberalizm olmalıdır. Herkes istediğini seçebilmelidir.

Ama biz 2000 yılına doğru yaklaşmaktayız. Aradan bu kadar sene geçmiş, birtım izlenimlerime göre yine aynı noktaya gelmiş oluyoruz. Türkiye'de 16000 eczacı var ve bunun %85'i eczane açacaktır. Demek ki eczacı deformasyonu doğrudan doğruya eczane açmaya yönelik oluyor. Bu dün de böyleydi, bugün de böyle. Yani sanayi kesimi, eğer bir kariyer sahibi oluyorsa Batı'nın anladığı, modern anlamda bir eczacılık, bir kariyer verebiliyorsa eczacılığa bu ülkemizde önce tartışılır. Enternasyonel değil. Bir hocamızın zamanında dediği gibi en kötü şartlarda biz Beyazıt'ta, şimdiki yıkılan sahaflar çarşısının yanında, altımızda dişçi okulu, altımızda eczacılık okulu vardı o zamanlar laboratuvarında ucuz, ucuza çalışma yapardık bir deneyi bir kere yapabiliirdik. Üstten su damlardı. En kötü şartlarda ve bize derlerdi ki, "Hocalarımız en ileri görüşü sorarlardı, ülke şartlarına değil internasyonel eczacılık istiyorum" derlerdi. Şimdi konuyu ülke şartlarına göre alacağız. 2000 yılının eczacısı nasıl olmalıdır?

Buradaki sempozyumun konumu da budur. Dar noktaya gelmiştir eczacılık. Tıkanmıştır. Eczane eczacılığı sınırlandırılmalı mıdır, geçim sıkıntısı da vardır eczacılarda bunu dile getirelim. Eczacılık

artık bir zenginlik durumu değildir. Yarın mezun olan eczacıya ne verebiliyoruz? Eczane açamazlar, tıkanmıştır. Fabrikalar alamıyorlar. Daha kalifiye elemanlar istiyorlar. Ben 1962 senesinde Squib İlaç Fabrikası'nda çalışıyorum. Üretim şefiyim. Zor güç girebilmişiz. Elçin Gürkan, şimdi profösördür. Bana geldi, "Gültekin abi, girebilir miyim falan" kabul ettiremedim ben. Demek ki eczacının eğitimini bugün ilaç sanayinde olsun, diğer kesimlere olsun kabul ettirebilmeliyiz. Besi analizi de yapıyoruz, analitik kimya da yapıyoruz. Fakat sonuçta eğer eczane eczacılığına yönel diysek yararsız oluyor. Birçok şeyleri biz eczacıya vermişiz, kafasına doldurmuşuz. Analodunun bir tarafında mevcut yasalarla -1262'yi birtarafa bırakalım- 6194 sayılı 6197 sayılı kanunlara göre eczacıyı biz mahkum etmişiz zaten. Kimin emrine vermişiz, hekimin emrine vermişiz. Hekim burada benim emrettiğim ilacı vereceksin dercesine, tercih hakkı bile vermemişiz Biz ona ki, nerde kaldı o verdiği bütün farmasötik kimya, farmakoloji gibi bilgileri kullansın da, hekimler tartışsın da halkın önünde daha saygın hale gelebilsin. Tıkanma noktası budur arkadaşlar. Pratik çözüm bulmalıyız artık. Burada bilimsel tartışmalar çok güzel şeyler ama, ben diyorum ki eğitim felsefesini bırakalım artık. Bugün için acil çözüm nedir? 2000 yılının eczacısını nasıl yetiştireceğiz? Eczane eczacılığı nedir? Sanayii eczacılığın nedir? İstihdam sorunları nedir? Nerde birleşiyor? Bugün eğitimi ne kadar biz batının anladığı veya çok modern hale getirsek dahi Türkiye şartlarında bunu nerelerde biz kullanacağız? Yani 1926 senesinde çıkan yasalarla biz 1262 sayılı kanun, yani üretim de sözkonusu CMP'yi getirdik biz. İleri teknoloji ama eczacı sırasında kimyager de olabilir, doktor da olabilir diye istihdam etmeye kalkarsak departmanlarda yalnız olur. demek ki kanunların tümünü değiştireceğiz. Eğitim sempozyumunda yasaların da tartışılması lazım. Yasaların da aynı şekilde 2000 yılının yasaları olarak düzenlenmesi lazım. Biz konuyu tutup da farmasötik kimya farmakoloji veya farmakognozi daha iyidir diyemeyiz. Biz bunu za-

manında da geçirdik. Rahmetli Saruk Çelebi hocam benim ilim dalım dahaüstündür, - hayır hocam öyle değildir tartışması oluyordu. Ben fakülte olması için çalışıyordum. Daha ileriye dönük bir çalışma olsun, daha modern bir teknoloji gelsin, bilimsel ilerleyiş olsun diye bu uğurda ben senelerimi verdim. En sonunda disiplin kuruluna verildim. Dediler ki, "Olmaz. sen bu kadar cesaret sahibisin, seninle uğraşlar, senin senelerini yakarlar." Yanlıştır; kafa yapımızı değiştirememişiz biz. Kafa yapımızı değiştirecek, liberal düşünecek olursak, herşeyi çözümleriz. Birbirimize, açık eleştiriye tahammül edebilecek tarzda birtakım fikirler enjekte edebilmeliyiz.

Yoksa, herşeyi bilimadamı gözüyle görmeye kalkarsak olmaz. Lütfen organizasyon yaparken uygulamaya geçelim. Türkiye'deki uygulama budur ve yarının eczacısı endişe içerisinde. Eczanelerin sayısının sınırlandırılması olamaz. Demokratik sistem içinde imkanı yok. Eğitim konusu da buna dayanmaktadır. Eczacının eğitimini sınırlandırıyorsak ilerde eczacının sınırlandırılması oluyor. O taktirde bir uygulamada da birtakım aksaklıklar olduğunu dile getirelim, ondan sonra eğitimin süresini organize edelim. Ama en başta 2000 yılının eczacılığı ne şekilde olmalıdır? Kaç eczane açılmalıdır veya kaç fabrikada istihdam edilecek eczacı miktarı olmalıdır. Konularla bunu düzenleyelim. Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Sayın Gültekin Altan'a teşekkür ediyoruz. Bu eczanelerin sınırlanması işinin demokrasiyle bir alakası yoktur. Çünkü bize göre çok farklı demokratik ülkelerde kendilerine göre farklı sınırlamalar, farklı koşullar getirilmiştir. bu demokratiktir, değildir tartışması o zaman bu ülkelerin demokrasisini tartışmaya gider, ülkeler kendilerine göre meslek gruplarını koruma altına alırlar. O koruma altına alınması gereken mesleklerden de biriolarak eczacıyı görmüşlerdir. Onun için de bu yola giderek eczacıyı korumaktadır. Ona göre eğitiminde de

düzenleme yapıyorlar. Yani öğrenci sayısında da düzenleme yapıyorlar. Ona uygun sınırlamalar yapıyorlar.

Şimdi Doç. Dr.Fikret Vehbi İzzettin'i davet ediyorum. Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Klinik Farmasi Bilim Dalı.

Doç. Dr.Fikret Vehbi İzzettin

İyi akşamlar. Ben bir konuşma yazmadım. Ama bu gün işittiğim konular üzerinde bazı notlar yapacağım. Bugünkü tartışmada sanki eczacıyı yenibaştan tanıtacağız, sanki eczacı yeni birşeydir. Yüzyıldan fazla zamandır bilinen eczacı değildir. Eczacı endüstriyel mi olsun, klinik mi olsun. Tartışmalar, eczacıyı yenibaştan yaratacakmışız gibi. Onun için önce eczacı ne demek; endüstriyel eczacı mı?

Klinik farmasi eczacı mı? Eczacı eczacıdır. Ama çalıştığı alanlar farklıdır. Eczacının tanımı bildiğimiz gibi 76'lara kadar ilacı terkip etmek ve ilacı hastaya vermektir. Yani biz burada eczacıyı yenibaştan tanıtmayacağız. Dünyada eczacı nasıldır? Nasıl eğitilir? Biz de onun gibi birşey yapmalıyız. Çünkü ilaç aynı ilaçtır. Hasta aynı hastadır. Koşullar bütün dünyada birdir. Onun için Türk eczacısını yenibaştan tanıtmaya gerek yoktur. 76'dan sonra baktılar ki eczacının bu rolü yetersizdir, eksiktir. Onun için eczacıya yeni görevler eklendi ve buna da biz çoğu zaman klinik eczacı adı verdik. Eczacılık bilgilerini hasta üzerinde uygulamak demektir. Biraz tarihçeye dönersek eczacılığın tarihi 3 döneme ayrılır. 1940'lara kadar geleneksel, bitkisel eczacı, 70'lere kadar teknik eczacı, 76'dan sonra hastayla ilgilenen eczacı ortaya çıkıyor. Biz eczacılık fakülteleri olarak öncelikle eczacılık fakültesinin amacını ortaya koymalıyız. İstenilen terkipetmek, hastaya

vermek ve klinik fonksiyonları yapmak. Eczacılık fakültesinde eğitimin bu amaca hizmet etmesi lazımdır. Yani hangi dersi okutup okutmamak değildir. Önce bir amaç koyacağız, sonra bütün bilimadamları bu amacı hizmet edecekler. Bu amaca hizmet etmek için baktılar ki 2 şey yapmamız lazım. Birisi laboratuvarların sayısını azaltmak lazım. Onun karşılığında klinik bilimleri artırmak lazım. Bu dengeyi kurduğumuz zaman biz fakültenin amacına ulaşmış oluruz. Eczacının bu klinik fonksiyonları yapabilmek için yeni dersler ilave edilmesi gerekir programa. Pharmacetucal cone, drug information, drug monitering, computer science, clinical chemistry, gibi dersleri eğitime girmesi gerekir. Sorun bu derslerin nereye ekleneceği, eski derslerin ne yapılacağıdır. Şimdi, bunu çözmek için geleneksek fakültelerde şu yolun izlenmesi lazım. Biz bunu yeni bulmuyoruz. Başka ülkelerdeki üniversitelerin yaptığını modifiye ederek ülkemize uygulayacağız. Bu metodlardan biri; krosların saatini azaltacağız. Her dersin 3 saat, 4 saat laboratuvarı olsun. Önemli değil ki dersleri birleştirmek. Yani farmasötik kimya ile farmakognozi kombine edilebilir. Farmakognozinin bir kısım konuları farmakoloji altında okutulabilir. Laboratuvarların sayısını azaltmak lazım. Bildiğiniz gibi eczacılık fakültesi tüm dünyada 5 yıldır, 6 yıldır. Amerika'da 6 yıl, İngiltere'de 5 yıldır. bu iki ülkede de iki yıl prifermasetical vardır. Ben bir klinik farmasi uzmanı olarak klinik farmasiye nasıl bakıyorum? Klinik kelimesi yanlış bir kelime. Klinik denince, eczacı hastanede çalışacak gibi anlaşılıyor. Öyle değil.

Klinik eczacı, serbest eczacı olarak da çalışır, endüstride de çalışır, hastanede de çalışır. Onun için bunu sinanim olarak pharmasotic core, pharmasotic plats altında geçiyor. bunun için klinik kelimesi çoğu insanı korkutuyor. Yani geleneksel eczacıları da, doktorları da korkutuyor. Eczacı, ben bu fonksiyonları yapamıyorum diye, doktorda bu benim işimi alacaktır diye korkuyor.

Endüstride klinik eczacı ne yapacaktır? Zaten terkip ve hastaya

verilişini biliyor. O zaman farmülosyonunu biliyor. O zaman klinik fonksiyonları ne yapacaktır? Şu alanlarda çalışacaktır. Klinik trayllarda çalışacaktır. Yeni ilaçların klinik trayllarında, kalite kontrolünde, satışında, ilacı bildiği, hastalığı bildiği için doktorla daha iyi anlaşır.

Dünyada eczacının iki tip diploması vardır. Birtanesi bocloroscience bir de doctor pharmacy dediğimiz diplomalar. Doctopharmacy 6 yıllık programdır. Bachlooscience 5 yıllık programdır. Şu anda ikisine de baksak, iki programda da değişiklikler oldu. Biz serbest eczacı çıkarıyoruz veya hastane eczacısı çıkarıyoruz, biz klinik farmasi okuttuk, bu dersleri okuttuk, luzum yok demek yanlış. Çünkü eğitim programlarına bakarsak 100 üniversitede Amerika'da %40 klinik bilimlere gitmesi şart olmuştur. 1976'da biz şimdi 1992'deyiz. Hala tartışıyoruz, hangi dersleri okutalım, diye. Şimdi şunu sormak lazım eczacılar 40 yıldır neredeydiler? Niye düşünmediler? Biryerde bir eksiklik vardır. Ya bilerek yapmadık, ya işimize gelmiyor, ya tembel insanlarız. Buna dikkat etmemiz lazım. Şu anda birşey yapmamız lazım. Konuşmalara baktığımız zaman yüksek öğretimle, eczacının vazifesini birbirine karıştırmışlar. Sanki bir eczacıdan PHD gibi endüstriel pharmacy yapsın ve bir PHD gibi bykimist olsun. Bir eczacıdan minimum istek vardır. O minimum noktada hastayla ve ilaçla ilgilenmesi lazım. Ama bu dediğimiz endüstriel eczacı olan, radyofarmasötiks olan, yeni çıkan alanlardan minimum vermemiz gerekir. Minumumdan sonra isteyen eczacı isterse gidip uzman olabilir.

Bizim problemimiz herkes kendi dalında; sanki farmasötik kimyacı bütün farmasötik kimyayı veriyor, farmakolojisi sanki farmakolog çıkarıyor. Birinci sınıfta ne okutmak lazım, ikinci sınıfta ne okutmak lazım. Bunları bilmek lazım, kopmamak lazım.

Eğitim 4 yıl, hiçbir hoca dersini azaltmak istemiyor. O zaman klinik farmasi zordur yapmayalım mı? Dünya eczacılarından geri mi kalalım. Bunun iki yolu vardır. 1. Yüksek lisans programına gitmek lazım. Bunu 1986'larda Amerikan Jasmal of Clinical Pharmacy'de

yayınladık. Geleneksel eczacılık fakültesi klinik farmasi dalına nasıl girer? Kademeli girmesi lazım. Travma yapmadan, bir de klinik uzman araştırmamız lazım.

Bunu Türkiye'de 4 yılda yapmamız çok zor. Turay hanımla beraber düşündük yüksek lisans programına gittik. İlkönce bizim eleman yetiştirmemiz lazım. Bu tip eczacı yetiştirmemiz lazım.

Klinik eczacılık programı Amerika'da 6 yıl, burada 4 yıldır. O zaman düşündük 2 yıl master programına gidip, Türk master diplomasına uydurmak lazım. O zaman eczacının eksik dersleri ekledik, klinik pratik lazım. Klinik farmasi Türkiye'de konuşuluyor ama yapılmıyor. Yapılması çok kolay biraz daha kendimizi modifiye etmemiz lazım. Bu master Türk masterına uymuyor. Tez yapmak lazım. Biz tezi de ekledik. O zaman programımız 3 parça oldu; teori, pratik, tez. 36 saat kredi tam olması lazım. Bu tip programı biz başlattık şu anda Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde 3 yüksek lisans klinik farmasi talebimiz vardır. Programı yetiştirmeye çalışacağız. Bu arada Amerika'da bir fakülteyle Cliton Üniversitesi dekanını buraya çağırdık. İki üniversite 10 yıllık bir ilişki kurduk. Ağustos ayında bizim talebelerimizin bir kısmı Amerika'ya gidecek, oradan bazı talebeler buraya gelecek. Klinik staj için gelecekler. Bu de bizim açtığımız programın Amerika seviyesinde olduğunu gösterir. M69 malesef eczacılarımız klinik farmakoloji, klinik farmasi ne demek bilmiyor, sonuçta klasik eczacılık ve klinik fonksiyonları bilen eczacıya 3 fayda vardır.

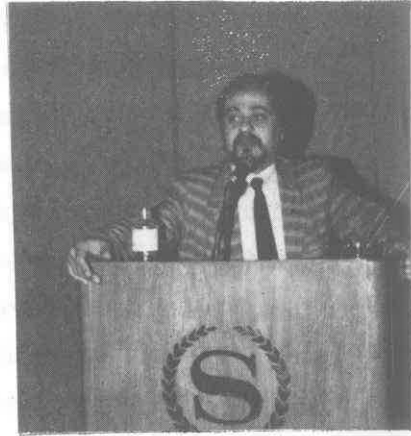
1- İş bulma; bu sisteme geçildiğinde her 50-100 hastaya bir eczacı lazım. O zaman bir hastanede 10 eczacı bize lazım. O zaman iş alanını artırdık. Eczacıyı dükkandan kurtardık. Ekonomi bakımından buna çok gerek vardır. Eczacı bu durumda daha saygılı bir yere ulaşabilir. Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Biz de çok teşekkür ediyoruz. Haklı olarak Fikret Vehbi İzzettin arkadaşımız klinik farmasiyi bu ülkede belli bir yere getirmeye uğraşiyor. Onun yanında başka arkadaşlarımız da ona destek oluyor. Umud ederiz ki başka fakültelerde de bu programa geçilebilir. Şimdi Doç. Dr.Nurettin Abacıoğlu'nu davet ediyorum. Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı Öğretim üyelerinden.

Doç. Dr.Nurettin Abacıoğlu

Size ve İstanbul Odasının değerli yöneticilerine teşekkür etmek istiyorum. Çünkü üniversitenin o fildişi kulelerinden birtakım insanlar çıkartılarak bugün buraya getirilebilirler ve o fildişi kulelerin içinde, kapı arkalarında, odalarda yapılan tartışmaları daha büyük bir acıklıkla bugün burada tartışma noktasına gelebildik. Umarım bu sabahki bir değerli

konuşmacının vurguladığı gibi, eğitim çalışmalarının biçimlerinden birisi olan bu tartışma, eğitimcilerin kendi aralarındaki eğitimini de temin eder ve eczacılıkla eğitimi ara yönelik olarak ders belletme biçiminden, eczacılığın yetkilerini, sorumluluklarını ve kendi kendisini yenileme ve sürekliliği felsefesini verebilen bir eğitim modeline dönüşür. Bir devlet adamı bilimle siyaset arasında ilişkiyi veya farkları belirtiyordu. Diyor ki, "Bilim derinliğindedir ve ancak bilinen konuda konuşulur, tartışılabilir, ama siyaset ise genişliğindedir ve bilinen konu yerine zorunlu olduğundan dolayı her türlü konuda konuşmayı gündeme getirir. Şüphesiz bu çok bilimsel bir tesbit. Eczacılık eğitimine de bunu uygulamaya çalışır isek, bizim zaman zaman neyi yaptığımız, hangi bilimsel çalışmaları yaptığımız, zaman za-

man da ne tür siyaset yaptığımız konusunu da beraber irdelemek gerekiyor. Neden böyle düşündüğümü açıklamama izin verin; mesele şudur senelerden bu yana eczacılık eğitimine, ilişkin bir sorun, bir tartışma, bir panel, eczacılık fakültelerinde de öğretim üyeleri arasında gündeme getirildiğinde kendi kendimizin önüne bir engel çıkarız. Deriz ki, önce eczacı nedir, bunu bir tanımlayalım. Eczacılığın görev alanlarını, yetkilerini tesbit edelim. Fonksiyonlarını belirleyelim ve ondan sonra eczacılık eğitimini konuşalım. Burada çok değerli hocalarımız var. Herkes kendi kariyerini ve üniversitede geçirdiği yıla bağlı olarak. Ben şunu gözledim kendi tecrübelerim içinde. Ben de dahil olmak üzere hiçkimse eczacılığın tanımını, eczacılık eğitim meselesini tartışmak istemediği için yapmıyor. Yani üniversiteler tembel davranıyor. Diğer taraftan eczacılığın fonksiyonları nedir? Bunu tesbit etmiyoruz. Görevlerini, yetkilerini tesbit etmiyoruz. Ki o günden bugüne eczacılık eğitimi meselesi bir sorun olarak gündemde kaldı. Onun için birşey yapmak lazım. Kısa, pratik çözümlerle yaklaşmak lazım. Sabahtan bu yana söz alan bütün meslektaşlar, öğretim üyeleri, meslektaşlar konuyu enine boyuna, kendi bakış açılarından irdelediler ve birtakım teklifler gündeme getirdiler. Öyleyse ben de bu tartışmalara ekleme olmak üzere eczacının ve eczacılığın ne olduğu konusunda bir tanım teklifinde bulunmak istiyorum. Madem ki tanımlarını yerine getireceğiz bu tanımla başlayacağız eczacılık meselesinin tartışmasına. Bu tanımdan acaba hareket edebilir miyiz diye düşünüyorum.

Diyorum ki eczacılık hizmet alanları, mesleki sorumlulukları, mesleki hizmet veriliş yöntemleriyle, hizmeti diğer sağlık personeliyle ortaklaşa sürdürebilme koşulları toplumsal gelişmeler doğrultusundaki düzenlemelere açık bir yapılanma gösterebilir ve insanı, hastayı mekanik olarak değil, onu tüm sosyal boyutu ve bireysel davranış kalıpları içerisinde algılayıp değerlendirebilirse, sorunlarına gerçekçi, kalıcı çözümler sağlayabilirse ve bunun çerçevesinde eczacılık işte böyle

olan bilimsel temel bir sağlık disiplinidiyorum. Zannederim genel gerçekler itibarıyla kimse karşı çıkmayacak. Ama ayrıntılar üzerinde tartışırken sonuç eczacılık eğitiminin ayrıntıları bağlamında mufredat metodolojisinin içerisine giriyor. İnsanı, hastayı mekanik olarak kavramayacaksak, insanı, hastayı, önce insan olarak kavramamız lazım. Peki insan ne, eczacılık fakültesinden çok değerli pırıl pırıl arkadaşlar burada. Pek çoğunu senelerdir anlattığım dersin konuları içinde biliyorum ki büyük dolaşım nedir? Küçük dolaşım nedir, onu dahi bilmiyorlar. İlkokul 4. sınıftan beri büyük ve küçük dolaşımı eğitimin genel formasyonu içinde hala ğrenemediniz. Eczacılık fakültesinin eğitim modeli içinde de bunları öğrenmeden ıkıyorsunuz. Ama sonuçta dolaşımın hastalıklarına ilişkin ilaç konusunda biz size ilaç uzmanı diploması veriyoruz. Hangi uzmanlık diplomasıdır bu. İzzettin Vehbi arkadaşım anlatıyor. Ne güzel bir örnek ki Türkiye'de klinik eczacılığın öncüsü bir Irak'lı kardeşimiz. Eczacılık eczanenin bankosunda hasta ile yüz yüze geldiğiniz zaman ortaya çıkan eczacılıktır. Peki siz hasta ile karşı karşıya gelip, ilacın uzmanı olarak uzmanlık becerinizi yarına getirirken hangi tür bilgiye muhtaçsınız? Ne ile donanmak durumundasınız? İnsanı bilmek durumundasınız. İlacı elbet bileceksiniz başından sonuna kadar. Ama hasta üzerindeki uygulamayı ve hastada onun tatbikini rasyonelizasyonu temel olarak bilmek durumundasınız. Ben şimdi derslerimde çok açıklıkla söylüyorum, bizim verdiğimiz eczacılık eğitimi bana göre bir motor tamircisine motorun parçalarını anlatmak değil, onun moleküllerinden bahsetmektir ve sonuçta bizim aldığımız formasyonla ilaca bakış aımızda ilacın çoğu detayını biliyoruz. Ama hep eklektik biçimde biliyoruz. O bilgiler birbiriyle bitişmiş, güncel hayata ve rasyonelizme yansımış değil. Eğer eczacılık tanımıyla eczacılık mesleğinin nasıl olacağına adım atmak istiyorsak ben de bir teklifte buldum Konsensussta o insanı mekanik olarak kavramayan, hastayı hastalığı mekanik olarak algılamayan eczacıyla hasta insan arasındaki ilişkiyi tesis edecek ilaç uzmanlığı

panelinde bu eğitime yeniden yön verelim. Buna başlarken de isterseniz 5 senesini tartışalım, isterseniz senesini tartışalım. Ama neyi dozlayacağımızı, ilaç uzmanıysak akılcı ilaç uygulamasında hangi dozda ilacı en etkin biçimde, en yararlı, en az riskle hastaya ulaştıracağımızı bilmek durumundayız.

Bütün bu dozlarımı yaparken de herhalde eğitimimiz içinde de aynı dozların düzeyinden geçerek hayata atılmamız gerekiyor. Bunu yapmaksızın birbirimizin derslerinin yargılamasını varsaymak gibi, onların geçersiz, lüzumsuz olduğu konularında endişelerde bulunmak gibi, sıkıntıları içine akademisyenler olarak düşeriz. Yoksa böyle birşey yoktur artada. Hiçbir ders diğerinden daha az kıymetli, daha az değerli, daha az bilimsel değildir. Ancak en önemli husus onların hangi doz içerisinde ve gerçekten insanla ilaç ilişkisini size kurdurabilecek düzeyde verilmesi gereğinden kaynaklanmaktadır. Bu tanımda birleştikten sonra 5 senesi, 10 senesini hepsini yenibaştan gözden geçirmek dileğiyle bunu tartışalım. Biraz sonra zannedirim bir sonuç bildirgesi okunacak. Umarım bu sonuç bildirgesi değil de sonsöze bir başlangıç bildirgesi olur ve bu son söze başlangıç bildirgesi gelişmelere ve değişimlere açık bir eczacılık felsefesinin önce akademisyenler tarafından kabulü veya tartışılabilir olduğunun kavranmasının bir başlangıcı olur. Hepinize çok teşekkür ediyorum. Saygıları sunuyorum.

Ecz.Mehmet Domaç

Vaktimiz çok geciktiği için bir istem oldu. Onu yerine getiriyorum. Son sözü bir öğrenci arkadaşına vermek istiyorum. Sibel Yener Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğrencisi.

Sibel Yener

Değerli hocalarımız ve sevgili arkadaşlarım,
Öncelikle bu sempozyumu düzenledikleri için İstanbul Eczacı

Odası başkanı ve yönetim kuruluna teşekkür ederim. Gönül isterdi ki bu konuyu arkadaşlarımızla tartışalım ve burada ortak bir görüş sunalım. Fakat mümkün olmadı ve şu anda hazırladığımız bazı şeyleri söylemek istiyorum. Ben eczacılık fakültesini ilk kazandığımda bana gelen tepkiler şu şekildeydi. Oh ne güzel, bir bayan için en

güzel meslek, diyorlardı. Eczanesini açarsın, bir kalfa yerleştirirsin ve sen kendi işine bakarsın. Yani eczacılık ülkemizde malesef bu şekilde görülüyor. Bize düşen görev bu mesleği hakettiği yere ulaştırmak ve eczacılığın önemini herkese kabul ettirmektir. Tabi bunu ilkönce kendimiz kavramalıyız. Bir öğrenci derslerde aktif olmalı ve tartışmaya açık olmalıdır. Fakat belirli bir süre ve belirli bir müfredat var. Bu sürede bu müfredat ancak yetişiyor ve tartışmaya vakit kalmıyor. Benim ve arkadaşlarımla istediği, müfredatın ayarlanması ve tartışmaya zaman bırakılmasıdır. Dil eğitimi çok önemli bir konu ve herkesin kendi dilinden başka bir dil bilmesi gerekmekte. Bunun için eczacılık fakültesinde ve belki diğer fakültelerde bir hazırlık sınıfı konulamaz mı? İngilizce eğitim olamaz mı? Çünkü okul bittikten sonra ayrıca dil eğitimine yönelmek oldukça zor bir iş. Ayrıca laboratuvarların öğrencilere açık olmasını istiyoruz. İstedığımız zaman boş vakitlerimizde laboratuvara gidip çalışmalara katılmak istiyoruz. Lütfen bu gerçekleşsin. Değişik fakültelerde müfredatlar değişik ve farklı farklı dersler okutulmakta. Bu yüzden Türkiye'de tüm eczacılık fakültelerinde aynı derslerin işlenmesi ve öğrencilerin eşit duruma getirilmesini istiyoruz. Şimdiye kadar söylendi. Eczacılık fakültesini bitirdikten sonra ya endüstriyel alanda, ya serbest olarak ya da kamu eczacısı olarak çalışıyor. bunun için örneğin son sınıfta seçmeli ders konulsun ve öğrenci hangi dalda çalışmak istiyorsa bu dersi alsın.

Buna göre de mesleğe atıldığında başarılı olabilir. Şu anda tasbit ettiğimiz konular ancak bu kadar. Burada bana söz verdiğiniz ve dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Ecz. Mehmet Domaç

Toplantıyı burada kesmek zorundayım. Çok daha fazla süremiz yok. Son sözü bir öğrenciye veriyorum demiştim. Fakat son sözü geri alıp bir araştırma görevlisine vermek zorundayım.

Teşekkür ederim, öncelikle bir fikrimi söylemek istiyorum. Eğitim şöyle görüyorum ben dersler ve sınavlar olarak ve sınavların uygulanış şeklini gündeme getirmek istiyorum. Sayın Prof.Dr.Mekin Tanker bırakın öğrenci istediğini alsın, dediler. Bu sınav sisteminde öğrenciler istenileni almaya değil, vermeye çalışmaktadırlar. Sayın Prof.Dr.Nedime Ergenç, önemli olan bilgiyi kullanabilmektir, dediler. Yeni bu sınav sisteminde önemli olan bilgiyi kullanabilmek değil, aktarabilmek olarak gözükmektedir. Hedefe ulaşılmaktadır belki, diplomalar alınmaktadır ama, bilgileri aktarmak suretiyle, kullanabilmek değil. Bunun yanında son olarak söylemek istediğim şey şudur. Araştırma görevlileri nasıl fakültemizde inaktif durumdaysak burada da fikirlerimize, katkılarımıza gerek duyulmamıştır. Öğrenciliği ve akademisyenliği en yakın zamanda yaşamış olan araştırma görevlilerinin değişimlerin ve gelişimlerin içinde aktif olarak bulunmalarının gerektiğine inanıyorum. Teşekkür ederim.

Ecz.Mehmet Domaç

Öncelikle şunu belirtmek gerekir. Tüm araştırma görevlilerine yazı yazılmıştır. İstanbul Eczacı Odası tarafından. Türkiye'de bulunan tüm öğretim üyelerine, araştırma görevlilerine ve tüm üniversitelere yazı yazılmıştır ve çağrı yapılmıştır. Tartışmacı mısınız, çağrılı mısınız diye. Onu düzeltmek istiyorum. Ben sempozyumu kaparken

şunları aktarmak istiyorum.

Üniversitelerimiz bugün bir otokratik yönetim içerisinde. Üniversitelerimiz bugün tek elden yönetilmektedirler. Bugün üniversitelerimiz bunlara karşı çıkmaktadırlar. Üniversitelerimiz kendilerini yönetmek istemektedirler. Gün gelir, öğrencisiyle, araştırma görevlisiyle, meslek örgütleriyle, meslektaşlarıyla tartışan ve kendini yöneten bir üniversite yaratabiliriz. Bu özlemlerle sempozyumu kapatmak istiyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

İlker Kanzık

Sayın hocalarım dediler ki, burada bir mahkeme oldu. Buna katılmıyorum. Herkes kendi görüşünü sundu. Ama sonra benim asıl üzerinde durmak istediğim bir komisyonun raporu yargılandı burada. Bu raporu 1. Ulusal Sağlık Kongresi'ndeki İnsan Gücü Eczacılık Komisyonu'nun raporu bu. 13 kişi bunun altına imza attı, ama bunu bazı meslektaşlarım görüyorum ki ellerine geçirmişler ve hepsi bu metni okumuşlar. Ama burada inanıyorum ki büyük bir çoğunluğun eline geçmedi bu. Şimdi onun içinden bazı cümleleri çekip de okursanız metnin tamamını zedelemiş olursunuz. Bu sonuç bildirgesi belgelere geçti sayın Tanker Hocam. Doğrudur, ancak şöyle bir uygulama yapıldı. Bir gün önce bütün komisyonların raporları diğer komisyonlarda bulunan bütün ilgilienlere dağıtıldı. Bir kere sayın hocam da o komisyonlarda birtanesindeydi. Onun yanında daha diğer anabilim dallarını temsilen katılmışlardı. Ertesi gün bu komisyon raporları tekrar tartışıldı. Amaç da buydu. Eleştiri vara, kayde geçirilmek istenen birşey varsa orada konuşulacaktı. Ama ne yazık ki hiçbir eleştiri gelmedi. Birşeyi daha düzeltmek istiyorum. Bitkisel ilaçlar fitateropi %80, dünyanın %80'i bununla tedavi oluyor. Evet Dünya Sağlık Örgütü de böyle söylüyor. Öyle ülkeler var ki malesef modern tedaviden yararlanamadıkları için bitkisel tedavi görüyorlar ve önerisi de o ülkeler için esansialdrug dediğimiz ilaçlar bulundurulmasını zorunlu

kılıyorlar her tarafta. Bütün halkın bu ilaçlara ulaşabilmesini sağlamayı öneriyorlar. Dolayısıyla %80'i kullanıyor ama, yoksulluktan kullanıyor. Hiçbir modern tedavi kitabında alternatif tedavi olarak bunu göremezsiniz.

Ben hiçbir dersin, özellikle de farmakognozinin gereksiz, zamanını tamamlamış bilimler olduğunu söylemedim. Dersler olduğunu söyledim. Bunlar lisansla lisansüstü eğitimi karıştırmamanız lazım. Çok büyük aşamalar yapıyor farmakognozi alanında arkadaşlarımız. Ben de gönülden destekliyorum. Anabilim dalı başkanı olarak birtane ortak projem var. 3 tane de yüksek lisans tezim var. Ben onu önemsemiyor değilim. Ama lisans düzeyindeki konumunu fazla buluyorum. Günümüzün eczacılık hizmetlerinde kullanılmayan bilgiler veriliyor. 90 tane alkoloid sıralanıyor, bunun 88'i tedavide yok. Bizim doze etmek istediğimiz nokta burada eczaneye temel eğitim vereceğiz. Lisans eğitimi veriyoruz ve bunun azami ortak notalarını bulup, buna göre bir program hazırlayalım, diyoruz. Yoksa o ana bilim dalı veya o bilim dalı bir işe yaramaz. Benim bilim dalım çok iyidir diye bir idda yok. Ben bunu tasviye etmek için söylüyorum. Bir de şunu ilave etmek istiyorum. Dünyanın hiçbir yerinde de lisans eğitimiyle bu kadar anabilim dalları bağlanmış değildir. Anabilim dalları lisansüstü eğitimiyle kendini gösterir. Oysa bizde lisans eğitimine öyle bir sarılmış ki kimse bir saatini feda etmek istemiyor.

Malesef biz olaylara tarafsız bakamıyoruz. Bunu öğrenmemiz lazım. Tarafsız bakamadığımız için ne oluyor? Yurt dışından uzmanlar getiriyoruz. Sağlık master planı için uzlaşamadık. Devlet Planlama Teşkilatı İngiltere'den uzman getirdi. O uzman raporunu bir okuyun. Hem eczane, hem de hastane eczacısı için söyledikleri neler? Tarafsız gözlemciler de bizim sabahtan beri tartıştığımız, eğitim sisteminin değişmesi gerektiğini söylüyor.

Prof.Dr.Mekin Tanker

Değerli arkadaşlarım, tabii sayın Kanzık, eğer çıkıp da o rapora o cümleleri ben yazdım. Onun da manası buydu, demeseydi benim Kanzık'a bir ilişkim yoktu. Ben sadece rapordaki cümleleri söyledim . Bir rapor var ve o raporda yanlışlık var. Onu anlatmaya çalıştım. üstelik de burası şu veya bu derslerin, konuların tartışılması için bir platform olmadığını da üstüne basarak ben söyledim. Dedim ki bunun bir manası yok. Ben bir sistem önerdim. Ben istedim ki- arkadaşlarımız deselerdi ki sen yanlış söylüyorsun, öyle olmaz. O şekilde bir uygulamanın hiçbir faydası yoktur. Zevkle dinlerim. Benim söylemek istediğimi ben özetleyeyim ve sonuç bildirgesinde de yer almasını istiyorum. Sadece Mekin Tanker'in önerisi olarak, başka birşey değil.

Benim söylediğim şu; demokratik sistemi Ege Üniversitesi öğretimine de getireceksek ve bunu eczacılık fakültelerinde uygulayacaksak, her öğretim üyesi istediği dersi anlatsın. Her öğrenci de istediği dersi alabilsin. Esas mesele buradadır. Benim önerdiğim böyle bir sistemdir.

Ali Hikmet Meriçli

Sayın Başkan, değerli izleyiciler, aslında buraya hiçbir şekilde konuşma niyetiyle gelmemiştim. Sadece dinleyici olarak katılıp izlenimlerimi daha sonra düşünmek üzere belli bir netice almak istemiştim. Yalnız gelirken bazı belgeleri yanımda getirmiştim. Ben eczacılık fakültesi farmakognozi öğretim üyelerinden Prof.Ali Hikmet Meriçli. En son farmakognazi profesörü olan öğretim üyesiyim.

Hiçbir şekilde çalıştığım anabilim dalını korumak gibi bir

düşüncem de olmadı. Yalnız bazı durumlarda saptırmaların çok fazla olduğunu gördükten sonra buraya çıkmaya karar verdim. Sayın İlker Kanzık'ın konuşmasından sonra ben Almanya'nın ne kadar geri kalmış bir ülke olduğunu gördüm. O kadar geri kalmış bir ülke ki Türkiye'den kat kat fazla ilaçları var. Almanya'da sadece ve sadece bitkisel ilaçlarla çalışan firmalar var. Örneğin Madous, burada tüm bitkilerle yapılan ilaçların listesi vardır. Aynı şekilde bunun yanında Eczacı Odası'nın yayınları vardır. Ve oraya bakarsanız fitokimyanın özellikle Almanya'da ne derecede önemli olduğunu görürsünüz. Aynı şekilde tüm bitkisel ilaçlar takvimle halinde bile eczacılara dağıtmaktadır. Bundan sonra anabilim dalıyla ilgili olarak müdafa yapmaya zaten gerek görmüyorum. Ama benim gördüğüm gerekli eksiklikle, öncelikle çok fazla vurgulanmadı. Öncelikle Türkiye'de eczacı ihtiyacı ne kadar? Her sene belli miktarda eczacılık öğrencisi alınıyor. En fazla olan İstanbul Eczacılık Fakültesidir. Bu öğrenci miktarı son derece fazla. Öğretim kadrosu ve imkanlar bu öğrenciyi eğitmeye tam tamına yönelik değil. Ne teorik olarak ne de pratik olarak. Daha az miktardaki eczacı adayına çok daha güzel bilgiler verilebilir, çok daha rahatlıkla, çok daha aydınlatıcı bilgiler verilebilir. Bunun yanında muhakkak ki önemli olan ikincisi branşlaşmaya gidecektir. Bazı durumlarda bazı konular bir anda popüler duruma gelmektedir. Bazı durumda farmakognözi, bazı durumda farmakoloji veya başka bir bilim dalı. Mühüm olan öğrencinin seçebilmesidir. Bırakın öğrenci seçsin, istediğinde branşlaşabilsin. Bu da belki bir 5. sene ile olabilecek, belki de 4 senelik eğitimde daha değişik bir uygulamayla.

Zaten hepimiz şimdiki uygulamanın aksaklıklarını gidermek için buradayız. Daha önce de söyledim buraya hiçbir şekilde konuşma amacıyla gelmediğim için fazla da konuyu uzatmak istemiyorum ama muhakkak surette öncelikle lütfen farmakognöziden bahsedilecekse Almanya'nın müfredatı incelensin. Teşekkür ederim.

Sayın Kanzık ,90 alkaloid var, dedi ve 88'i tedavi dışıdır, dedi. Bu kendi çalışmasının sonucu mudur?

İlker Kanzık

Farmakognozi kitaplarını açtığınız zaman rahatlıkla görebiliyorsunuz ve tedavide yoktur. Zaten ben farmakoloji hocasıyım. Benim ders notlarımda da birkaç tanesi var diğerleri yok. Çünkü tedavide kullanılmıyor. Tedaviden kastım modern tedavi. O ilaçlar her yerde var. Amerika'da da var. Amerika'da eczacıya FDA kesinlikle o ilaçlar hakkında hastaya bilgi vermesini engellemiştir. Kitaplar, broşürler, her türlü yayındır. Eczacı commentte bulunamaz. Teşekkür ederim.

SONUÇ BİLDİRGESİ

Sempozyumun başında daha önce yapılan video röportaj gösterildi. Bu röportajda değişik kesimlerde görev alan eczacı meslektaşlarımız ve eczacılık fakültesi öğrencileri eczacılık eğitimi konusunda görüş belirttiler. Bu görüşler tartışmacılar tarafından değişik boyutlarıyla irdelendi. Bu günkü eğitimin günümüz eczacılığına ve çağın gereklerine yeterince yanıt veremediği ileri sürüldü. Ve gelişmiş ülkelerdeki eczacılık eğitimiyle karşılaştırıldı. Çoğu tartışmalar öğretim süresinin yetersizliğini, öğrenci sayısının fazlalığını ve maddi imkansızlıkların eğitim kalitesini düşürdüğünü vurguladılar. Bunun yanısıra yüksek öğretimin düzenlenmesi için ilk ve orta öğretimden işe başlamak gerekliliğini ve mezun olduktan sonra ne yapılacağına planlanması yeni fakülte öğretiminde branşlaşmanın önemi. Ülke koşulları da gözönünde bulundurularak irdelendi. Birçok tartışmacı tarafından yüksek öğretimdeki aksaklıkların bir sebebinin de YÖK olduğu, öğrencilerin eğitimcilerle ve eğitimcilerin birbirleri ile olan diyalog kopukluklarının da sorunların çözümünde olumsuzluk teşkil ettiği ifade edildi. Olayın sosyal yönü de gözönünde bulundurularak öğretilenlerle yaşananların karşılaştırılması, öğrencilerin bildiklerini nerede kullanacaklarına karara verecek özgüvenle ve araştırmacı, tartışmacı bir ruhla eğitilmesi gerekliliği belirtildi. Mezuniyet sonrası ilaç ve eczacılık alanındaki değişimler hakkında eczacıların bilgilerindirilmesi gerekliliğin, diğer bir deyişle meslek içi sürekli eğitim programlarının önemi açığa çıkarıldı. Tüm bunların yanında stajın ve yabancı dil öğretiminin disipline edilmesi gerekliliği, ayrıca kemoterapi, işletmecilik ve bilgisayar, halkla ilişkiler, psikoloji, felsefe ve benzeri gibi bilim dallarının öğretim programına dahil edilmesinin yararlı olacağı, öğretim programının öğrencinin seçeceği eczane eczacılığı, klinik eczacılık, sanayi eczacılığı gibi branşlara göre doze edilmesi gerekliliği belirtildi.

Sayın konuklar, sağlık sorunumuzun çok önemli bir boyutuunu oluşturan eczacılık eğitimi ile ilgili sorunları ve ozm yollarını tüm boyutlarıyla tartiştik. Bu anlamda sempozyumda üretilen düşüncelerin eczacılık eğitiminde yeni ve ağdaş yaklaşımlar getirmesi dileğindeyiz. Sağlık ve eğitim sorunlarımızın en alt düzeye indiği, topluma karşı sorumlu, gerekli bilgileri edilmiş ve onları geliştirebilen insanlardan oluşmuş bir Türkiye dileğiyle, İştambul Eczacı Odası Yönetim Kurulu adına sempozyumumuza katılan başta hocalarımız olmak üzere sayın tartişmacılara ve sayın konuklarımıza teşekkür ederim.

Ülkenin değişik yörelerinden gelip bizlerle birlikte olan değerli meslektaşlarımıza ve ğretim üyelerine teşekkür ediyoruz. Birdahaki sempozyumlarla buluşmak üzere hepinize hoşcakalın, diyoruz.

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ
KÜTÜPHANESİ

Tarih :

Demirbaş No : 1294